

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۶ / ۲۱		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در شهریور ماه سال ۱۳۹۱	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
الف	<p>معنی و مفهوم شعر و نثر</p> <p>ابیات و عبارات زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.</p> <p>۱- اصغر یک سقلمه زد به پهلوم. ۲- جهان، قرآن مصور است. ۳- دیشب روی تپهی شهید برهانی عمل کردیم. ۴- از شنیدن اسم شهر قند در دلم آب می شد. ۵- معذورید که شما را سر و کار با عشق نبوده است. ۶- همیشه تا بر آید ماه و خورشید مرا باشد به وصل یار امیید ۷- کرد فرامش ره و رفتار خویش مانند غرامت زده از کار خویش ۸- خروشید کای فرخ اسفندیار، هموردت آمد، بر آرای کار ۹- کبوتران اشارت او را امام ساختند و راه بتافتند. ۱۰- نبشته آمد و به توقیع مؤگد گشت و مبشران برفتند. ۱۱- هر که شدت حلقه‌ی در، زود برد حقه‌ی زر خاصه که در باز کنی، محرم دروازه شود</p>	<p>۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۷۵ ۰/۱۷۵ ۱ ۱</p>
ب	<p>واژگان (معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.)</p> <p>۱۲- با تنهایی این کوه <u>مراوده</u> می کند. ۱۳- تخم خرمایی به تربیتش نخل <u>باسق</u> گشته. ۱۴- اسناد صورتگر تمثالی نیمرخ از <u>شمایل</u> ما بسازه. ۱۵- هر چه اصرار کردم، <u>کارگر</u> نیفتاد. ۱۶- اگر چه تلخ باشد <u>فرقت</u> یار در او شیرین بود <u>امیید</u> دیدار ۱۷- زین <u>نمط</u> بیهوده می گفت آن شبان گفت موسی: «با کی استت ای فلان؟» ۱۸- و گاه نیز در عین کمال <u>ایجاز</u>، حق مطلب را ادا کرده است. ۱۹- رسماً یک شعار شیعی گردید؛ <u>مملو</u> از اخلاص و ایمان و همراه با دعاها و اوراد ویژه خویش.</p>	<p>۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵</p>
پ	<p>خودآزمایی</p> <p>۲۰- عبارت زیر بیانگر کدام ویژگی دربار رضاخان است؟ «تدین: آدم‌های بی‌ریخت و بدقواره‌ای مثل جان‌نثار، اجازه‌ی شرف‌یابی به خواب همایونی ندارند.» ۲۱- در عبارت «مشتی رند را سیم دادند که سنگ زند» <u>مشتی رند</u> چه افرادی هستند؟ ۲۲- دو بیت زیر بر چه مفهوم مشترکی دلالت دارند؟ «فسانه گشت و کهن شد حدیث اسکندر «هین، سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود ۲۳- در شعر «می شود از باغ نگاهت هنوز / یک سبد از میوه‌ی خورشید چید» منظور از «میوه‌ی خورشید» چیست؟ ۲۴- در کدام یک از ابیات زیر «تقابل عشق و عقل» دیده می‌شود؟ الف) شود آسان ز عشق کاری چند که بود نزد عقل بس دشوار ب) مرا تا عشق صبر از دل براندست بدین امیید جان من بماندست</p>	<p>۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵</p>
ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم		

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۶ / ۲۱	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در شهریور ماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	<p>۲۵- معادل امروزی «کارزار» را در بیت زیر بنویسید. «که چندین بیچم که اسفندیار مگر سر بیچاند از کارزار»</p> <p>۲۶- عبارت زیر برگرفته از «گلستان سعدی» است؛ به چه علت نثر آن را مسجع می‌دانیم؟ (ذکر دو دلیل کافی است) «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوانِ نعمت بی دریغش همه جا کشیده.»</p> <p>۲۷- دو پیام محوری «داستان گاو» را بنویسید.</p> <p>۲۸- با توجه به بیت زیر از درس «آفتاب پنهانی» منظور شاعر از «سفر عشق» چیست؟ «کسی که نقطه‌ی آغاز هر چه پرواز است تویی که در سفر عشق خط پایانی»</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>
ت	<p>دانش‌های ادبی</p> <p>۲۹- اصلی‌ترین موضوع عرفان چیست؟</p> <p>۳۰- کدام یک از آثار زیر دارای نثر مرسل است؟ الف) کلیله و دمنه ب) تاریخ بلعمی</p> <p>۳۱- داستان «گاو» برگرفته از کدام اثر غلامحسین سعدی است؟</p> <p>۳۲- کدام قالب شعری بر وزن «لا حول و لا قوة الا بالله» است؟</p> <p>۳۳- عبارت زیر معرف کدام اثر است؟ «مؤلف آن از عرفای بزرگ قرن هفتم است. وی، این کتاب را در بحبوحه‌ی حمله‌ی مغول در سال ۶۱۸ نگاشته و در آن به بررسی مهم‌ترین مسائل عرفانی پرداخته است. نثر این کتاب روان و گیراست.»</p> <p>۳۴- نویسنده‌ی هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) خون خورشید ب) جنگ و صلح</p> <p>۳۵- از عناصر داستان «لحن» و «زاویه‌ی دید» را در عبارت زیر بنویسید. «هوا گرگ و میش بود که دوباره خوابیدم و از شدت ضعف، به خوابی شبیه بی‌هوشی فرورفتم. ...»</p> <p>۳۶- جناس را در بیت زیر بیابید و نوع آن را بنویسید. «چو نزدیک گشتند، پیر و جوان / دو شیر سرافراز و دو پهلوان»</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۱۷۵</p>
ث	<p>درک مطلب</p> <p>۳۷- بیت زیر به چه واقعه‌ای تلمیح دارد؟ «ای از پر سدره شاهره / وی قبه‌ی عرش تکیه‌گاہت»</p> <p>۳۸- عبارت «دست‌هاشان به اندازه‌ی چوب کبریت دراز شده بود و گل‌دسته را نشان می‌دادند.» بیانگر چه مفهومی است؟</p> <p>۳۹- منظور از «گل‌ها» در عبارت «خدا/ نه برای خورشید / و نه برای زمین / بلکه برای گل‌هایی که برایمان می‌فرستد، / چشم‌به‌راه پاسخ است.» چیست؟</p> <p>۴۰- در عبارت زیر مقصود از «تاج» چیست؟ «ولادت که روزگاری از گوهر نور بود، / به سوی بلوغ می‌خزد و آن‌گاه که تاج بر سرش نهادند، / خسوف‌های کزخیم شکوهش را به ستیز برمی‌خیزند.»</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p>
	ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۶ / ۲۱	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در شهریور ماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	۴۱- با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «همیشه چشم نهاده بودی تا پادشاهی بزرگ و جبار، بر چاکری خشم گرفتی و آن چاکر را لت زدی و فروگرفتی ...» الف) «چشم نهاده بودی» کنایه از چیست؟ ب) «لت زدی» به چه معنا است؟	۰/۵
	۴۲- در بیت «این چه ژاز است و چه کفر است و فشار» الف) منظور از «فشار» چیست؟ ب) مفهوم کنایی «پنبه در دهان فشردن» را بنویسید.	۰/۵
	۴۳- در عبارت «شاهین تیزبال افق‌ها بودم. زنبوری طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.» منظور نویسنده را از قسمت مشخص شده بنویسید.	۰/۵
	۴۴- با توجه به بیت: «مردی صفای صحبت آینه دیده الف) «هم صحبتی با آینه» بیانگر چه مفهومی است؟ ب) منظور از «روزن شب» چیست؟	۰/۵
	۴۵- در متن زیر از درس کمال‌الملک منظور از «شاه شهید» و «شاه زنده» کیست؟ «شما که پرده‌ها از صورت شاه شهید ساخته‌اید، یکی هم از این شاه زنده بسازید.»	۰/۵
	۴۶- مصراع دوم بیت زیر بر چه مفهومی دلالت دارد؟ «بر راستی بال نظر کرد و چنین گفت: امروز همه روی جهان زیر پر ماست»	۰/۵
ج	حفظ شعر ابیات زیر را کامل کنید. ۴۷- بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران ۴۸- من اگر ..... گشتم و خوشدل چه عجب ۴۹- حاصلی نیست به جز ..... ز جهان خواجه را ۵۰- ..... ۵۱- سعدی به روزگاران مهری نشسته بر دل	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	«باغ اندیشه‌تان شکوفه‌باران باد»	۲۰
	جمع نمره	

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۶ / ۲۱
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در شهریورماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	با تشکر از دقت نظر همکاران محترم، راهنمای زیر جهت هماهنگی و سادگی در تصحیح، خدمت شما ارائه می‌گردد بدیهی است به پاسخ‌های درست و مشابه نمره تعلق می‌گیرد.	
الف	معنی و مفهوم شعر و نثر	
۰/۲۵	۱- اصغر با آرنج (گوشه‌ی مشت) یک ضربه به پهلوی من زد. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲- جهان، مانند قرآن تصویردار است. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۳- دیشب روی تپه‌ی شهید برهانی عملیات (حمله) کردیم. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۴- با شنیدن اسم شهر، بسیار خوشحال می‌شدم. (۰/۲۵)	
۰/۱۵	۵- عذر شما موجه است؛ (۰/۲۵) زیرا شما عاشق نبوده‌اید. (۰/۲۵)	
۰/۱۵	۶- تا زمانی که ماه و خورشید در آسمان دیده می‌شود (دنیا وجود دارد) (۰/۲۵) من به وصال یار امیدوارم. (۰/۲۵)	
۰/۱۵	۷- راه رفتن و روش خود را فراموش کرد (۰/۲۵) و از آن کار خود دچار زبان شد. (۰/۲۵)	
۰/۷۵	۸- [ارستم] فریاد زد: ای اسفندیار خجسته (۰/۲۵) حریف (هم نبرد) تو آمد (۰/۲۵) آماده‌ی نبرد باش. (۰/۲۵)	
۰/۷۵	۹- کبوتران فرمان او را (۰/۲۵) راهنمای خود قرار دادند. (۰/۲۵) و مسیرشان را تغییر دادند. (۰/۲۵)	
۱	۱۰- [نامه‌ها] نوشته شد (۰/۲۵) و با امضا (۰/۲۵) تأیید شد (۰/۲۵) و نامه رسانان رفتند. (۰/۲۵)	
۱	۱۱- هر کسی به تو متوسل شود (۰/۲۵) به زودی به گنج دست خواهد یافت. (۰/۲۵) خصوصاً اگر درگاه الهی خود را بر روی او بگشایی (پذیرای او باشی یا به او توجه کنی) (۰/۲۵) او از مقربان درگاه تو خواهد شد. (۰/۲۵)	
ب	واژگان	۲
	۱۲- دوستی، رفت و آمد (۰/۲۵)	
	۱۳- بلند (۰/۲۵)	
	۱۴- صورت، چهره (۰/۲۵)	
	۱۵- مؤثر، تأثیرگذار (۰/۲۵)	
	۱۶- جدایی، دوری (۰/۲۵)	
	۱۷- روش، طریقه (۰/۲۵)	
	۱۸- کوتاه گفتن، سخن کوتاه کردن، بیان مقصود در کوتاه‌ترین لفظ و کمترین عبارت (۰/۲۵)	
	۱۹- پُر، آکنده، سرشار (۰/۲۵)	
پ	خودآزمایی	
۰/۲۵	۲۰- تملق، چاپلوسی (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۱- افراد مزدوری (لابالی) که با گرفتن پول تن به انجام هر کاری می‌دهند. (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۲- گفتن سخن تازه (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۳- معنویت، معرفت، ایمان یا هر پاسخ مشابه دیگر (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۴- الف یا بیت «شود آسان ز عشق کاری چند که بود نزد عقل بس دشوار» (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۵- جنگ، نبرد (۰/۲۵)	
«ادامه در صفحه‌ی دوم»		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۶ / ۲۱
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در شهریورماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	۲۶- به دلیل استفاده از <u>سجع</u> ، <u>تشبیهات</u> و <u>توصیفات</u> شاعرانه به صورت طبیعی و با رعایت اعتدال (۰/۵) (دو مورد)	۰/۵
	۲۷- فقرمادی یا فرهنگی، وابستگی شدید، از خود بیگانگی، گریز از واقعیت (۰/۵) (دو مورد)	۰/۵
	۲۸- خطّ (راه) انبیا و اولیا (۰/۵)	۰/۵
ت	دانش‌های ادبی	
	۲۹- عشق (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۰- ب یا تاریخ بلعمی (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۱- عزاداران بیل (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۲- رباعی (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۳- مرصاد العباد (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۴- الف: پرویز خرسند (۰/۲۵) ب: تولستوی (لثو یا لئون تولستوی) (۰/۲۵)	۰/۵
	۳۵- لحن: جدی (۰/۲۵) زاویه‌ی دید: اول شخص (من) (۰/۲۵)	۰/۵
	۳۶- پیر (۰/۲۵) شیر (۰/۲۵) یا چو (۰/۲۵) دو (۰/۲۵) جناس ناقص (۰/۲۵)	۰/۷۵
ث	درک مطلب	
	۳۷- معراج پیامبر اسلام (ص) (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۸- فاصله، ارتفاع یا دوری (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۹- نعمت‌ها، عشق، محبت (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۴۰- کمال، جوانی (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۴۱- الف: منتظر بود. (۰/۲۵) ب: سیلی می‌زد، خدشه به کسی وارد می‌کرد. (۰/۲۵)	۰/۵
	۴۲- الف: سخن بیهوده (۰/۲۵). ب: ساکت شدن (۰/۲۵)	۰/۵
	۴۳- سربار یا وابسته شدن (۰/۵)	۰/۵
	۴۴- الف: صفا، پاکی و زلال بودن (۰/۲۵) ب: عصر ستم و بیداد یا دوران ظلم و استبداد (۰/۲۵)	۰/۵
	۴۵- ناصرالدین شاه قاجار (۰/۲۵) رضا خان (۰/۲۵)	۰/۵
	۴۶- تسلط و برتری داشتن بر همه چیز (۰/۵)	۰/۵
ج	حفظ شعر	
	۴۷- وداع (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۴۸- کام روا (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۴۹- غم (۰/۲۵) شادی (۰/۲۵)	۰/۵
	۵۰- بی‌وفا نگار من، می‌کند به کار من (۰/۵)	۰/۵
	۵۱- بیرون نمی‌توان کرد الاّ به روزگاران (۰/۵)	۰/۵
	همکاران گرامی، خسته نباشید	جمع نمره
		۲۰